

Borze v preteklem tednu

2. oktober – 6. oktober 2023, leto XV, št. 41

NLB Skladi, d.o.o.

Timotej Žlof

Finančni analitik

Ameriško gospodarstvo se ne da

Oči vlagateljev in analitikov so bile pretekli teden v glavnem uprte v petkovo objavo o novih delovnih mestih za mesec september v ZDA. Ta so s številko 336 tisoč napram 170 tisoč pričakovanih močno presegle napovedi, kar kaže, da je ameriški trg dela še vedno močan. S tem pa se je po drugi strani zvišala tudi možnost dodatnega dviga obrestne mere v preostanku leta, a po začetnem strahu na trgih je do konca dneva sledil soliden odboj.

v EUR	Donosnost v zadnjem tednu* (29. 9. 2023 – 6. 10. 2023)	Donosnost letos* (31. 12. 2022 – 6. 10. 2023)
Svet - MSCI World	-0,26%	+12,66%
ZDA - S&P 500	+0,51%	+15,07%
Evropa - DJ STOXX 600	-1,17%	+7,87%
Japonska -Topix	-2,48%	+8,83%
Trgi v razvoju - MSCI Emerging markets	-1,62%	+1,77%

* vključujoč dividende, preračunano v EUR, vir: Bloomberg

Razlog, da je na trgu prevladal optimizem, se skriva v podatku o rasti plač, ki je pokazal, da se je povprečna urna postavka septembra zvišala samo za 0,2 %, na letni ravni pa za 4,2 %, kar je najmanj od junija 2021, kar kaže na umirjanje pritiska rasti plač na inflacijo. Na drugi strani delež delovno aktivnih ljudi ostaja 62,8 %, kar je največ od marca 2020 ob začetku lockdowna zaradi epidemije Covid-19. Podatka namigujeta, da je trg dela poganjala večja ponudba delovnih mest in ne toliko pomanjkanje delavcev, kar ima manjši inflatorni učinek. Tezo, da bodo obrestne mere ostale višje dlje časa, kar je zdaj že skoraj splošno prepričanje analitikov, sicer podpirajo tudi druge objave gospodarskih kazalcev. Tako je na primer sestavljeni indeks PMI v ZDA septembra pozitivno presenetil analitike in glede na predhodni mesec narasel z 50,1 na 50,2, v mesecu avgustu pa so se bolj od pričakovanih zvišala tudi naročila v industriji za 1,2 %, potem ko so še predhodni mesec beležila krčenje v višini 2,1 %.

Nekoliko slabša gospodarska slika še naprej vztraja v Evropi, kar se odraža tudi na nižji donosnosti delnic v primerjavi z ZDA. Tako uradni statistični podatki kot podatki iz zasebnega sektorja nakazujejo, da bi lahko bila gospodarska rast v tretjem četrtletju letošnjega leta v Evropi celo negativna. Končni sestavljeni indeks nabavnih menedžerjev (PMI), ki ga pripravlja S&P, je septembra znašal 47,2, kar je že četrti padec zapored. Enak trend kaže tudi objava statističnega urada Evropske Unije o obsegu maloprodaje v evroobmočju, ki je avgusta upadla bolj od pričakovanih, in sicer v višini 1,2 % zaradi nižjega povpraševanja po gorivu, manjšega obsega pošiljk in spletnega nakupovanja. Mešani podatki prihajajo tudi iz nemškega gospodarstva, kjer so se sezonsko prilagojena naročila v industriji v avgustu povečala za 3,9 % zaradi povpraševanja po računalniških, elektronskih in optičnih komponentah, hkrati pa je izvoz avgusta upadel za 1,2 %, po tem, ko se je že julija skrčil za 1,9 %. Pričakanja o zmanjšani aktivnosti evropskega in predvsem kitajskega gospodarstva so poskrbela, da se je teksaška lahka nafta (WTI) pretekli teden pocenila za 8,8 % (merjeno v ameriških dolarjih) in trgovanje sklenila pri 82,8 dolarjev za sodček, potem ko je bilo še na začetku tedna potrebno za sodček odšteti nekaj več kot 90 dolarjev. Pocenitev bi lahko bila kratkotrajnega značaja, saj so se geopolitična tveganja na Bližnjem vzhodu precej povečala po sobotnem napadu palestinskega gibanja Hamas na Izrael. Glede na to, da bi lahko bil v napad vpleten tudi Iran, bi lahko prišlo do večje destabilizacije v regiji in posledično višjih cen nafte, kar bi še povečalo globalne inflacijske pritiske.

Na Kitajskem so praznovali praznik sredine jeseni, zaradi česar so bile vse borze z izjemo borze v Hong Kongu cel teden zaprte. Kljub temu naj bi se domača gospodarska aktivnost v času 8-dnevnega praznovanja precej povečala. Po poročanju tamkajšnjih oblasti so v prvih štirih prazničnih dneh zabeležili 395 milijonov potovanj, središče igralništva Macau pa je preteklo soboto sprejelo 160 tisoč obiskovalcev s celinske Kitajske in Hong Konga, kar je največji dnevni obisk od začetka epidemije Covid-19. K temu lahko dodamo še vrnitev proizvodne aktivnosti v območju rasti, saj se je kitajski proizvodni indeks PMI z avgustovskih 49,7 septembra zvišal na 50,2, torej nad mejo krčenja. Rahlo boljši so bili podatki iz nepremičninskega sektorja, kjer je bil padec prodaje novih stanovanj na letni ravni v mesecu septembru nižji od meseca prej, a je še vedno znašal visokih 29,2 %. Nasprotno pa so na Japonskem objave pokazale, da so se realne plače in potrošnja avgusta znižale, kar je vplivalo na razpoloženje med vlagatelji. Nadaljevala se je tudi slabitev jena napram dolarju, ki se giblje okrog tečaja 150 jenov za dolar, kar je najmanj v zadnjih 11 mesecih. Seveda pa takšne razmere ne motijo domačih izvozno naravnanih podjetij.

Opozorilo: Ta dokument je pripravila in izdala družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., Tivolska ulica 48, Ljubljana, info@nlbskladi.si, ki je nadzorovana s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana. Dokument je bil pripravljen izključno za boljše razumevanje finančnih instrumentov in delovanja trga kapitala in ne pomeni ponudbe oziroma povabila k ponudbi za nakup ali prodajo v dokumentu obravnavanih finančnih instrumentov oziroma kakršnihkoli drugih finančnih instrumentov, povezanih z obravnavanimi finančnimi instrumenti. Dokument prav tako ne predstavlja osebnega priporočila oziroma investicijskega svetovanja po 11. členu Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 77/2018 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZTFI-1), saj ne upošteva investicijskih ciljev, finančne situacije in specifičnih potreb osebe, ki se je na kakršenkoli način seznanila z delom ali celotno vsebino tega dokumenta. Dokument prav tako ne pomeni naložbenega priporočila iz 20. člena Uredbe o zlorabi trga (Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga, v nadaljevanju: Uredba o zlorabi trga). Informacije so bile pridobljene na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere avtor meni, da so verodostojne, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Informacije ne predstavljajo notranjih informacij po 7. členu Uredbe o zlorabi trga. Družba NLB Skladi ne prevzema odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta dokument. Omenjeni podatki v tem dokumentu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerikoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti javne ponudbe vrednostnih papirjev, ampak le podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družba NLB Skladi je in bo sklepala posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem dokumentu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi investicijski skladi in portfelji strank gospodarjenja s finančnimi instrumenti, ki jih upravlja družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. Oseba, ki v tem dokumentu podaja mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalskih trgih (in/ali z njo povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investira tudi v vrednostne papirje izdajatelj iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podaja mnenja. Razmnoževanje prispevka, delno ali v